

Debesuota, dieną 65° naktį 50.
Saulė teka 7:03, leidžiasi 6:10

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV Library of Congress Gr. ee 15c
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, Spalis-October 16 d., 1973 m.

Kaina 15c

244

IZRAELIS SUSTABDĖ EGIPTIEČIU PUOLIMA

SOVIETŲ SPAUDA DAUG RAŠO APIE VIDURINIŲ RYTŲ KARO VEIKSMUS

MASKVA. — Sovietų spauda daug vietas skiria arabų-žydų karui, vis pabrėždama, kad Egiptas ir Sirija turi gerai paruoštas ir gerai apginkluotas armijas. Straipsniuose apie karą vengiama pasakyti, kas tas armijos paruošė ir apginklavo, nes Sovietų Sąjungos stebėtojai seniai pastebėjo sovietų piliečių nusivylimą ir pyktį, kad valdžia, apleisdama savo žmones, leidžia didesnes sumas arabų ginklavimui. Krasnaja Zvezda, kariuomenės laikraštis, rašo, kad Izraelis pamatė, kad arabai šį kartą nėra lengvai nugalimas priešas. "Agresorius gavo atkirtį", sako laikraštis, paskelbdamas sovietų gynybos ministerijos žinią, kad Egiptas per Suez kanalą jau perkėlė penkias divizijas kariuomenės, kurioje yra ir kelios šarvuotųjų divizijos.

Net ir vėlyvą analizuojuojai, rašo kariuomenės laikraštis, pripažįsta, kad arabai kovoja drąsiai, atkakliai ir sumaniai. Net ir Izraelio aviacijos viršininkas gen. Mordecai Hod pareiškė, kad arabų priešlėktuvinė gynyba yra labai efektinga. Izraelis šiame kare turėjęs didelių nuostolių ir todėl pradėjęs kriminalinius veiksmus — civilių taikinių bombardavimą.

Sovietų spauda daug daugiau rašo apie šį karą, negu rašė apie 1967 metų karą, kada Izraelis per šešias dienas sumušė tuos pačius priešus. Tarp straipsnių buvo Aleksandro Kalinyčevos straipsnis apie Damasko bombardavimą. Ji tuo metu buvo Damaske, kur ji dėstė rusų kalbą sirų studentams. Kitas rašinys buvo jūreivio apie laivo "Ilja Mečnikov" sužalojimą Sirijos uoste.

Nieko nepranešdama apie didžiules ginklų ir amunicijos siuntas arabams, sovietų spauda daug rašo apie Amerikos pastangas gelbėti žydus. Ta pati Krasnaja Zvezda rašo apie Amerikos lėktuvų nepertraukiamą skridimą į Izraelį su ginklais. Laikraštis pakartojo ir arabų kaltinimą Amerikai, kad ji duodanti žydams ne tik lėktuvus, bet siunčianti ir Vietnamo patyrimą gavusius lakūnus bombarduoti arabų taikinių.

Pravda kaltina Amerikos žydus, kurie banda "užnuodyti Amerikos-Sovietų Sąjungos santykius". Tie patys sluoksniai sukėlė karą, provokuodami Egiptą, Siriją ir Libaną.

Sovietų laikraščiai spausdina piliečių "laiskus", kuriuose klausama, kodėl sovietų valdžia neparemia arabų. Iš to sprendžiama, kad Kremlius vada greit prisipažinti, kad arabai kovoja sovietų ginklais ir parama.

Kanada baigė derybas su Kinija

PEKINAS. — Kanados premjeras Treadau 2 valandas kalbėjosi su Mao Tse Tungu ir pareiškė po to, kad "pirmininkas" yra žvalus ir atrodo sveikas. Kanados delegacija baigė Kinijoje prekybos derybas ir išvyko aplankyti kitų Kinijos miestų. Susitarta išplėsti diplomatinis ryšius, įsteigiant Kanadoje ir Kinijoje kelis konsulatų. Bus pasikeičiama mokslininkų, medicinos gydytojų ir kultūros darbuotojų delegacijomis.

Prekyboje susitarta eksportuoti į Kiniją miško medžiagą, trąšas, chemiklus, nikelį ir aliuminą.

HELSINKIS. — Suomijos valstybinės laidotuvės, kuriose dalyvavo prezidentas ir vyriausybės nariai, palydėjo bėgiką Pavo Nurmį į amžino poilsio vietą.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Senatorius Henry Jackson ragino vyriausybę greit siūsti Izraeliui Phantom lėktuvų ir kitų reikalingų ginklų, nes "Izraelis turi šį karą laimėti". Sen. Fulbrightas pareiškė, kad Izraelis turėtų nepulti Egipto jėgų Sinajuje ir turėtų leisti egiptiečiams ten pasilikti, tuo atstatant arabų garbę, prarastą 1967 m. kare.

BOSTONAS. — Amerikos Mokslo ir Meno Akademija pasiuntė Sovietų Sąjungos vyriausybei du laiškus, išpėjančius nespauti rašytojo Solženicino ir mokslininko Sacharovo. Laiškai pasiūti sovietų Mokslo Akademijos pirmininkui Mstislavui Keldyšui ir kultūros reikalų ministrui Ekaterinai Furcevai.

VIENA. — Austrijos gyventojai, viešosios opinijos tyrinėjimų žiniomis, pritaria vyriausybės nutarimui uždaryti sovietų žydų emigrantų pereinamąją stovyklą prie Vienos. Dėl to socialistų partija tikisi laimėti spalio 21 d. savivaldybių rinkimus. Dabartinis arabų — žydų karas sustiprino austrų įsitikinimą, kad neutrali šalis neturi rodyti ypatingo palankumo žydams.

Buenos Aires. — Argentinoje buvo nušautas Rosario miesto kairiųjų peronistų veikėjas Constantino Rasseti. Jis buvo vietinio banko direktorius. Buenos Aires grupė vyrų iš automobilio apšaudė kairiųjų jaunimo organizacijos būstinę.

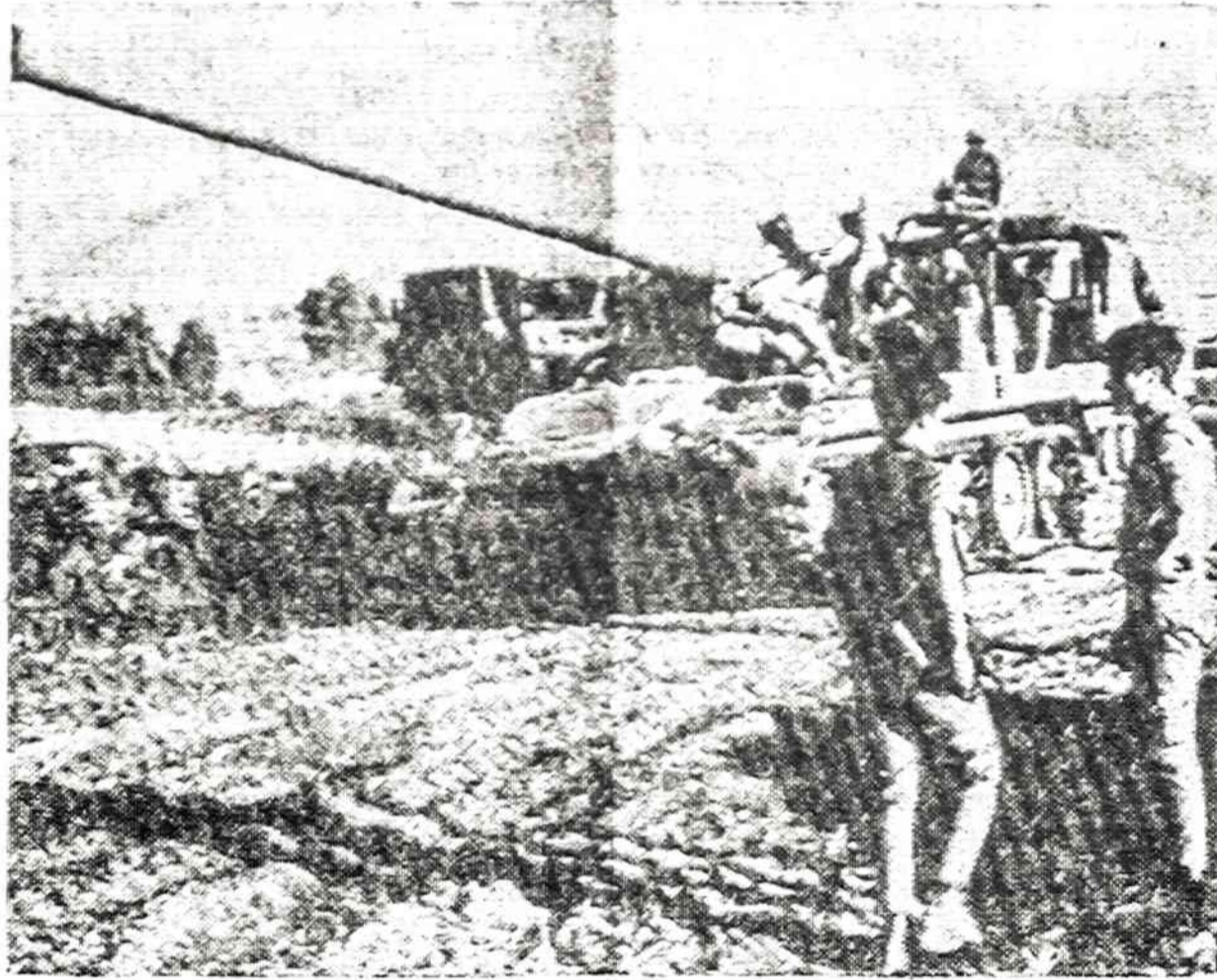
NEW YORKAS. — Pirmą kartą istorijoje Nacionalinė Bazonų Taryba, kuriai priklauso 30 protestantų ir rytų ortodoksų bažnyčių, išsirikino generaliniu sekretoriumi 54 metų moterį Claire Randall, Disciples of Christ bažnyčios pastore iš Shaker Hills, Ohio.

MASKVA. — Milicija Maskvoje buvo sulaikiusi penkis užsienio korespondentus, kurie stebėjo trijų žydų demonstraciją prie komunistų partijos centro.

LONDONAS. — Europoje jau pastebėtas naftos trūkumas. Ispanija uždraudė naftos išvežimą į kitas valstybes, o Austrija parduoda tik ribotus kiekius šildymo alyvos.

KALAMAZOO. — Švedija išsiuntė atgal į Ameriką Try Moore, 50 metų amžiaus, kuris pabėgo nuo Michigano teismo už narkotikų pardavinėjimą.

ST. PETER. — Minesotoje yra Gustavus Adolphus kolegija, kurios futbolo (kojinio) komandoje lošia 21 metų mergina Jill Lindquist. Ji yra komandos varintinkė, tačiau jai nelengva įsijungti į kolegijos sportinį gyvenimą. Ji negali kartu su kitais nusiprasti po rungtynių, o važiuojant į kitus miestus lošti, ji tenka gyventi atskirai nuo komandos, kitame viešbutyje.

Galinga Amerikos gamybos 173 mm patranka pasirengusi apšaudyti Sirijos pozicijas Golano aukštumose.

JORDANAS TURI GERĄ KARIUOMENĘ

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentu spaudos atstovas Robert McCloskey pareiškė, kad Jordano įstojimas į karą yra apgalvotinas žygis, kuris prailgins karą. Turimomis žiniomis, Jordano karalius pasiuntė į Siriją 40-tąją šarvuotųjų brigadą su 5,500 vyrų. Jordano gyventojai pradėjo supirkinėti maisto produktus ir sudarinėti jų atsargas, tačiau nuotaika sostinėje esanti labai pakili ir žmonės kalba apie arabų laimėjimą ir senų žemių atsiėmimą iš Izraelio. Vakar dar nebuvo susikirtimų prie Izraelio-Jordano sienos.

Amerikos ir Izraelio karinių ekspertų nuomone, Jordano kariuomenė yra geriausia iš visų arabų valstybių. Kada Sirija pabandė padėti palestiniečiams jų 1970 metų sukilime prieš karalių Husseina, Jordano daliniai sudavė greitą ir stiprų smūgį Sirijos tankų daliniams. Jordano kariuomenė turi 68,000 savanorių beduinių, kurie yra labai drausmingi, atsidavę savo karaliui ir gerai ištreniruoti. Pagrindą Jordano kariuomenei padėjo Arabų legionas, ilgus metus vadovautas britų generolo Sir John Glubb iki 1956 m. Jis arabų buvo vadinamas "Glubb Pasha".

Dvi šarvuotos Jordano divizijos turi 220 britų Centurion tankų ir 200 Amerikos M-47, M-48 ir M-60 tankų, 130 Saladin šarvuotųjų, 140 Forret žvalgybos automobilių ir 400 britų ir Amerikos gamybos šarvuotų sunkvežimių. Šalia dviejų šarvuotųjų divizijų Jordanas turi, po mobilizacijos, vieną mechanizuotą diviziją, dvi pėstininkų divizijas, vieną nepriklausomą pėstininkų brigadą, vieną specialiąjėgų batalioną ir tris artillerijos pulkus su 105 mm ir 155 mm patrankom. Bendradarbiavimas tarp tankų ir artillerijos, britų nuomone, yra puikus.

Jordano silpnumas yra aviacijoje, nes jis turi 52 lėktuvus, jų tarpe 20 Amerikos F-104, o kiti yra britų Hunter klasės lėktuvai. Jordano aviacijos aerodromai yra ginami 200 priešlėktuvinių patrankų ir britų Tigerat raketų.

PHOENIX. — Viena moteris mieste augina paršiuką "Burfie". Miesto įstatymai tai draudžia ir ponis Vincent Fusso eina į teismą, prašydamas pakeisti įstatymus. Ji nurodo, kad diskriminacija prieš kiaušes yra nepatvirtinama, nes miesto taisyklės leidžia žmonėms auginti karves, arklius, avis ir ožkas, tik neleidžia — kiaušius laikyti. Kiaulės nedvokia, jei jos švariai užlaikomos, sako ji, ne kiaušės yra nešvarios, bet — kai kurie jų savininkai.

VELIAUSIOS ŽINIOS

• Vakar buvęs viceprezidentas Spiro Agnew turėjo kalbėti per radiją ir televiziją.

• Prezidentas Baltuose Rūmuose vakar įteikė Vietnamo kare pasižymėjusiems kariams medalius, tačiau kalboje palietė Vidurinių Rytų konfliktą, primindamas 1958 metus, kada amerikiečiai buvo iškėlę maršus Libane.

• Tailandijoje vakar tūkstančiai jaunų žmonių kovojo prieš kariuomenę ir policiją. Ligoninėse pilna sužeistų, sakoma, kad žuvo 150 žmonių.

• Meksikoje banditai paleido prieš 4 dienas pagrobtą britų garbės konsulą.

• Netoli New Buffalo, Michigan, 94-tame greitkelyje žuvo 5 asmenys, kai 82 metų vairuotojas pradėjo važiuoti ne savo puse ir susidūrė su kitu automobiliu.

• Potvyniuose penkiose valstijose žuvo 8 žmonės ir 35 dingę be žinios. Daugiausia nukentėjo Enid, Oklahomo.

• Aleksandras Augūnas, Lake Worth, Fla., lietuviškos veiklos veteranas, mirė spalio 13 d., sulaukęs 82 metų amžiaus. Liko žmona Stasė ir sūnus Julius.

• Izraelio gyventojai ir vyriausybė su pasitenkinimu priėmė Gerald Ford paskyrimą viceprezidentu pareigoms. Jis buvo pasiūlytas kongresui perkelti Amerikos ambasada iš Tel Avivo į Jeruzalę, tuo pripažįstant jį Izraelio sostine.

• Izraelis pareiškė protestą Prancūzijai, kad jos parduoti Libijai lėktuvai naudojami Egiptui kare prieš Izraelį.

Izraelio gynybos ministeris Dayanas (kairėje) su adjutantu sėka iš požeminio bunkerio tankų kovas Sirijos pasienyje.

KARAS PAREIKALAU DAUG KRAUJO, — SAKO GENEROLAS MOSHE DAYAN

TEL AVIVAS. — Egiptas sekmadienį pradėjo didelę ofensyvą Sinajuje, kuri tęsiasi ir vakar. Izraelis vakar pranešė, kad Egipto puolimas ne tik buvo sustabdytas, bet priešas buvęs priverstas pasitraukti atgal. Egiptiečiai pradėję 220 tankų ir 15 lėktuvų. Egipto pranešime sakoma, kad Izraelis neteko 150 tankų ir 29 lėktuvų. Sudėjęs visus arabų skelbiamus Izraelio nuostolius, jis jau nebeturėtų nė vieno lėktuvo ar tanko.

Čileje uždare septynias partijas

SANTIAGO. — Čilės karinės vyriausybės dekretas uždraudė septynių partijų veiklą. Draudimas liečia ne tik komunistų ir Alendes socialistų partijas, bet ir kitas penkias, kurios rėmė Alendes vyriausybę, jų tarpe ir kairiąją krikščionių demokratų atskalą. Dekretas uždraudžia bet kokią marksistinę propagandą ir pažada kitoms, ne marksistinėms partijoms, laisvą veikimo teisę, kai šalis sunormalės ir pasibaigs bet koks pasipriešinimas vyriausybei.

Dekretas įrodinėja, kad trys metai marksistinės valdžios sunaikino šalies vieningumą, sukėlė ekonominę krizę, pažeidė tautos moralę ir į pavojų išstatė jos saugumą.

Čilės vidaus reikalų ministeris pareiškė, kad iš kalėjimų į Santiago miesto futbolo stadiono buvo paleisti 2,935 kaliniai, tačiau dar laikoma 3,700 kalinių.

Britanija laukia savo žibalo

LONDONAS. — Vidurinių Rytų karas ir žibalo tiekimo sumažinimas iš arabų šalių sukėlė Britanijoje naują spaudos akciją, raginančią greičiau išvystyti žibalo šaltinius, atrastus prieš trejus metus Šiaurės jūroje, apie 100 mylių į šiaurės vakarus nuo Škotijos krantų. Naujų šaltinių atradimas, paskelbtas praėjusią savaitę Shell-Exso bendrovės, sukėlė Britanijos viltis, kad su laiku jūros dugne surasto žibalo Britanijai užteks ir jai neberekės priklausyti nuo arabų žibalo.

Ki šiol yra surasti keli šaltiniai: "Brent Field, Forties Field ir Piper Field. Apskaičiuota, kad jų žibalo atsargos sudarys kelis bilijonus statinių. Laukiama, kad pastacius reikiamas platformas, bus galima kasmet išsiimti po 50 milijonų tonų žibalo.

Šiuo metu Britanija išleidžia žibalui pirkti po 2.5 bil. dol. kasmet, kas jai sudaro nemažą prekybos balanso apskunkinimą. Savo šaltinių žibalas pilnai pradės tekėti neankščiau kaip 1980 metais. Iki to laiko teks išleisti nemažą sumas platformų statybai. Jūros dugnas yra tarp 200-600 pėdų gilyje. Žiemą Šiaurės jūra būna gan audringa, miglota ir šalta. Inžinieriai dar laukia galvas, kokiū būdu geriausiai tą žibalą iš dugno išimti. Platformos imamos tik gylėje iki 250 pėdų. Dar teks išgresti apie du šimtus šaltinių ir specialistai dar nėra vienos nuomonės apie žibalo transportavimą į sausumą. Svarstoma plaukiojančių uostų ar povandeninių vamzdžių sistemos.

Sirijos fronte Izraelio puolimas Damasko kryptimi buvo vakar sustabdytas arabų artillerijos.

Gynybos ministeris gen. Moshe Dayan pareiškė, kad rimtas, lemiamas mušis su Egiptu dar neįvyko. Šis karas nebus toks, kaip ankstyvesni karai su arabais, išpėjo ministeris. Jis pareiškė daug dienų ir daug kraujo. Svarbiausia užtikrinti, kad arabai baigiantis karui nebeturėtų ginklų ir tiek nukentėtų, kad niekada daugiau nebegalvotų apie karą, pasakė Dayanas.

Izraelis pranešė, kad jo laivai nuskandino Egipto Ras Charib uoste 14 ginkluotų žvejų laivų.

Saudi Arabija paskelbė, kad jos kariuomenės daliniai jau atvyko į Siriją ir įsijungė į kovas. Tuo būdu, tik Libija, Šiaurės Jemenas ir Pietų Jemenas dar neįstojo į karą prieš Izraelį.

Prancūzija oficialiai paklausė Libijos apie pranešimus, kad Libijai parduoti Mirage lėktuvai dalyvauja kare. Izraelis paskelbė du tokius lėktuvus numušęs. Libija gavo pirkti prancūzų Mirage su sąlyga, kad ji niekam jų nepereiks, ypatingai valstybės kariaujančioms su Izraeliu.

Izraelio karinė vadovybė paskelbė šeštadienį, kad šiame kare žuvo 656 izraelitai, jų tarpe generolas Avraham Mendler, vadovavęs šarvuotųjų divizijai Sinajuje. Jis kariuomenės įstojo 1948 metais. Gen. Mendrel atvyko į Izraelį 1940 metais iš Austrijos, būdamas 11 metų amžiaus. 1967 m. kare jis vadovavo šarvuotųjų brigadai, kuri prasižėrė per Sinajų iki Suez kanalo, o po to buvo nusiųstas į Golano aukštumas, kur prisidėjo prie sirų sumušimo.

Sirijos informacijos ministeris paneigdamas Europos spaudos pranešimus, kad Sirija neteko 6,000 kareivių, 85 lėktuvų ir 650 tankų, pasakė, kad tie skaičiai labai perdėti. Jis pridėjo, kad Damaskas, istorinė arabų sostinė yra žinomas kapinynas įvairiems užpuolikams ir agresoriams.

Izraelis dar nesutiko karo lauke su Jordano kariuomene, tačiau gerai apdaužė Irako tankų brigadą ir Maroko dalinius.

Užsienio korespondentai, netikėdami nei arabų nei žydų oficialiems pranešimams, nurodo faktą, kad Izraelis nesunaikino egiptiečių per kanalą nutiestų tiltų. Taip esą dėl gerai veikiančių sovietų priešlėktuvinių raketų, kurios, jau perkeltos į rytinį kanalą krantą, dengia Egiptui kariuomenės judėjimą. Egiptas šiame kare labai mažai naudojo aviaciją, kurios lėktuvai išbarstyti po slapta Egipto bazes, laikomi požeminiose angaruose. Egiptas, užsienio korespondentų žiniomis, persikėlė į Sinajų jau apie 1,000 tankų. Tarp Egipto dalinių esančios trys šarvuotųjų divizijos.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

ASMENYBĖ - BRANGIAUSIOJI ŽMOGAUS DALIS

Pereitą kartą šiame skyriuje vyras pasiskundė savo šeimos gyvenimu. Nelaimingos vedybos yra abiejų pusių nepakankamas. Negalima kaltinti viena, teisinti kitą — šitaip neteisinau galėsi dauguma žmonių, nes jie patys menkos asmenybės savininkai yra.

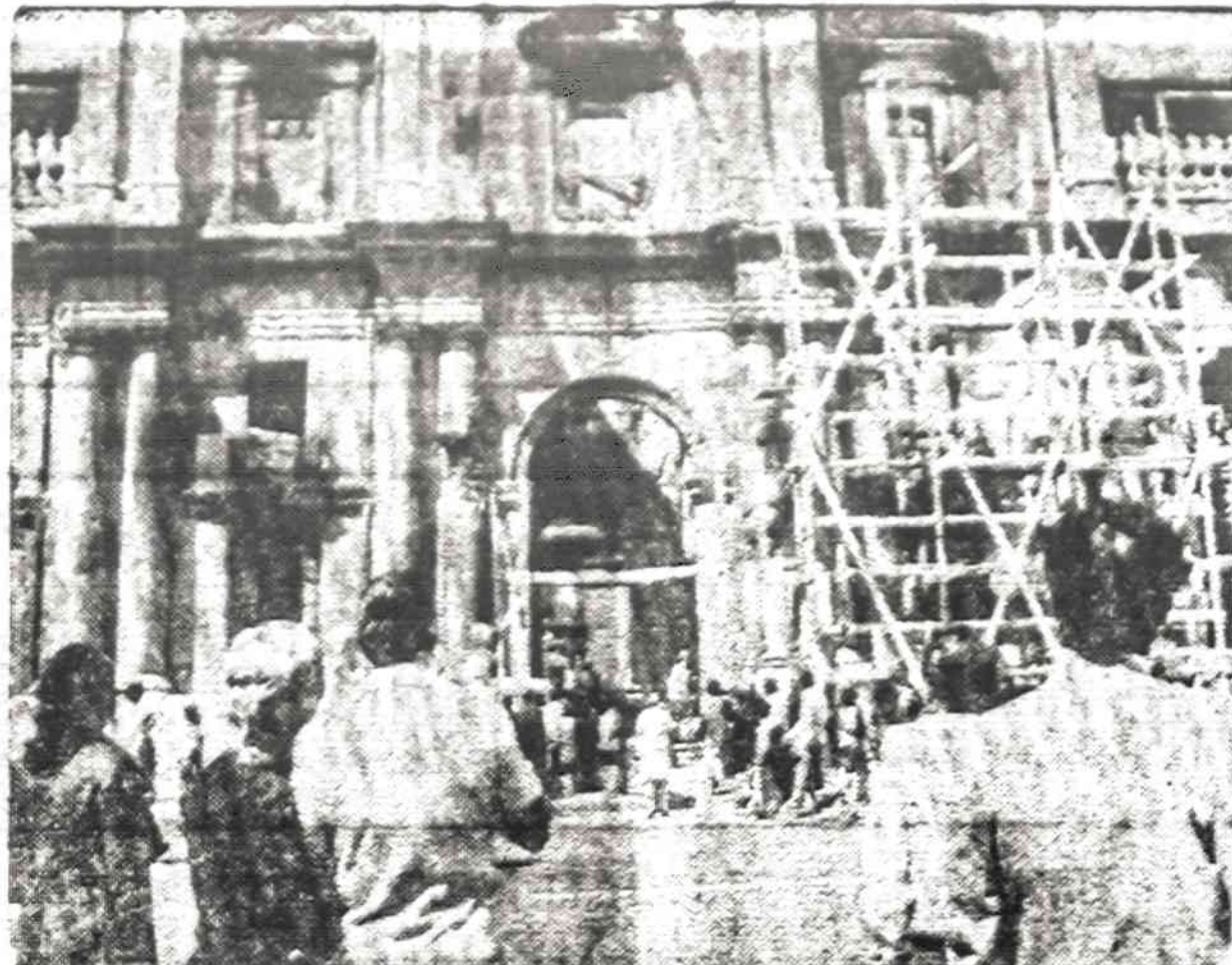
Kai du jausmais nesubrendę tuokiasi — žinoma išeitis: skyrybos, ar vieno kurio nors kančios begalinės.

Tokios kančios būdavo Lietuvoje, kai kuri nors viena pusė blogiu viršydavo kitą. Skyrybos nebuvo madoje. Taip ir praeidavo amžius dideliame varge — nė vienas pusė nebuvo pyragai gyventi būdamas nesutariant. Blogiausia, kad niekas reikiama formuoti žmogaus asmenybės ne nemėgino. Dvasiškiečiai sujudavo jaunuosius Dievo vardu ir tarėsi savo darbą vedu-

reikale atlikti, kada jie jo ne pradėti nebūdavo pradėję.

Juk niekas — ne Dievas negali nepertraukiamai sujungti dviejų neurotikų — histerikų. Jie pešis, skirsis ir visai kitaip vienas kitą kankins, — nors ir popiežiaus būtų palaiminti laimingam šeimos gyvenimui. Negalima užkrauti pareigų nepasirengusiems jų eiti.

Kaip felčeris negali sėkmingai gydyti, kaip stalius nepajėgia atsakančiai tiltų statyti — tam reikia tų sričių žinovų, taip esti ir šeimos gyvenime. Nesubrendę asmenybės žmonės niekada nesudaro laimingo šeimoje gyvenimo. Visokiausių, net pasakiškų negerovių tada atsiranda vedusiųjų tarpe. Dalį jų labai gražiai aprašė prieš savaitę šiame skyriuje vyriškis. Jei parašytų jo žmona, ji greičiausiai dar gražesnių faktų pa-

Čilės prezidento rūmai perversmo metu buvo gerokai sužaloji. Dabar naujėli karinė valdžia pradėjo restauravimo darbus.

duotų apie savąjį. Taip ir tęstųsi daina be galo. Sitokių šnekų mums nereikia, jų girdime iš visų pusių. Greičiau eikime prie tvarkymosi šiame reikale.

Reikia mums pradėti rūpintis asmenybės tobulinimu, tik tada pradės bent kiek lengvėti kančios dviejų amžiu susituokusiųjų.

Lietuvoje vyr. asist. psichiatras universitete tvirtino, kad geriausiu atveju tik trys iš šimto susituokusiųjų esti laimingi. Reikia tik trys nuosimčiai šeimai esti pakenciamos asmenybės savininkai. Visiems kitiems dar daug trūksta iki žmoniškumo. Už tai ir kenčia, kai po vienu stogu priseina gyventi. Tas asmenybės menkumas reiškiasi žmonių tarpusavyje santykiuose. Tik stebėkime, kaip kaimynas kaimyną apkalba, niekina dažnai vien už tai, kad gyvena jų yra artimui malonesnis, asmenybė daugiau išsivystęs ir tikrą žmogų.

Prieš kelias dienas prisėjo City Hall Chicagoje ginti Sodybos reikalus — atgauti neteisingai išreikalautus mokesčius. Susidurta su negirdėta — neregėta neteisybe. Per du metus po du kartus mažiausiai per savaitę eita kalbėta, tartasi. Su šimtais žmonių pakartotinai svarstyta, lankytasi Probate Court, ir reguliariame teisme, vis tas pats: baidi neteisybė. Asesorius padarė klaidą — sukeitė mokesčius didelės nuosavybės su tuščio sklypo mokesčiais: ir niekaip negalima surasti siūlo galio. Kai buvo padejuota labai geram žmogui tik porą tokių ten rasta) — pastarasis pasakė: "Jei aš pasakyčiau, kokių neteisybių aš matau, jūsų patirtis neteisybės būtų menkesnės".

Taip visose srityse žmonės kenčia ir kitus kankina vien todėl, kad jie savomis asmenybės nesiūti pasirengę tinkamai atlikti savas pareigas. Visi žinome, kad kaikiuriose įstaigose nieko reikiamo ir tikrai naudingo neatsieksi, jei nepatepsi. Dabar matom, kad ir viršūnė tie patys dalykai. Tai kaip vaikai nesukils prieš dabartinę visuomenę.

O ar kitaip dedasi pas mus: už visuomenės centus subudavotuose namuose, dargi jaunimui paskirtuose, mes rūkome irsvaginamės. Ir tariamės, kad Dievą garbiname, kad tėvynei tarnaujame, kad esame pagarbos verti sutvėrimai. Už tai ir sukyla jaunimas prieš tokį senųjų asmenybės sumenkėjimą, ir gerai daro tokius sukilimus rengdami: išjudins mus griežtis už tikrų darbų, pasakėles pasakoti paliovus. Tokios ir panašios negerovės, įskaitant ir karus, mūsų tarpe dedasi vien dėl asmenybės menkumo. Isterija yra viena rūšis tokio menkumo.

Kaip asmenybė vystosi
Asmenybė yra sudėtinga smegenų darbuotė, pasireiškianti išorėje. Ji yra suma patyrimų: vidinių ir išorinių žmogui gyvenant nuo pat užsimezgimo motinos iščiujė. Galutinas asmenybės susiformavimas esti įtakojamas neišmatuojamų paveldimų kelių apturėtų veiksmų. Taip paveldimos ir įgytos jėgos

veikia žmogų: paveldėjamos savybės lemia įgytos patirties pasisavinimą ir panaudojimą.

Ateiptyje smulkiau prisiminsime tris ryškiausias asmenybės vystymosi pakopas. Dabar žinome, kad mums reikia rūpintis ne vien tik algebros-geografijos žinių įsigijimu: proto lavinimu. Taip pat ne vien kūno sveikata mums laimė neša. Laimingam gyvenimui reikia dar trečio ramščio: asmenybės (kitaip sakant jausmų — emocijų) brandos. Be jos joks žmogus nesijaučia laimingas ir kitam esti tik našta.

Todėl mes visi turime ne pilulėmis gydytis nuo asmenybės menkumo, bet dirbti apsaugos nuo dvasinės nesveikatos darbus. Jie sunkūs, todėl niekas už jų ganėtinai nesigriebia. Vien tik vienas kitą mes kaltinam dėl mūsų tarpe siaučiančių asmenybės menkumo sukeltų negerovių.

Neseniai Naujienose vienas gydytojas skundėsi, kad reikia kas nors daryti dėl lietuvių mišrių vedybų ir nutautėjimo. Taip ir palikta reikalas ore. Kam tokie rašiniai iš viso rengtini? Juk visi žinom, kad jaunas žmogus turi kuomi nors susižavėti, idant jis pajęgtų žaviu asmeniu pasekti. Už tai mes visi išieikime reikiamą darbų dirbtį: senimą globoti reikiama, jaunimą užimti tinkamai, patiemis elgtis atsakančiai. Tik tada lietuviškas jaunimas užsidegs eiti mūsų keliais.

O dabar, ką mes darome — net baidi. Juk metų metais mes surenkame kapitalą svetimtaučiams ir saviems savanaudžiams. Taip ir nelieka kam rūpintis mūsų parapijose jaunimu, senimu ir visais kitais žmonėmis. Mes neturime kur nuvesti amerikietį, kai šis užsiori pamatytį lietuvių visuomeninę veiklą. Tiesiog gėda dėl tų trylikos smulkių vienoje lietuvių primenantią — atstovaujantią gatvėje. O mūsų religinė spauda — tai tikra gėda. Tik pasiskaitykite Rimties valandėles, tik pasiklausykite religinias mintis per radiją: nei nešt, nei vežt.

Jei žmonės asmenybės su-tvirtę pradėtų iš religininkų reikalauti tikros veiklos — liautųsi pasakėleimis mūsiškių maitinimas. Matom, kad be asmenybės brandos mūsų gyvenimas neįjuda nė iš vietos. Gydimasis nuo tokios nesveikatos yra tik profilaktika ir grabo lenta. Ap-saugos priemonės nuo dvasinės menkystos turi būti kiekvieno mūsiškio dar šiandien pradėtos. Reikia savu praktitu kurti kūrybinę — vaiko amžiui ir polinkiams atsakančią kultūrinę aplinką. O vyresnius be asmenybės mūsiškius — tik giltinė iš-gydy. Jie kaip iki šiol piovėsi vienas kitą — taip ir toliau elgsis, kol akis užmerks.

Mūsų vyriausias darbas

Kuo greičiau, kuo gausiau ir kuo plačiau paskleisime asmenybės brandžius asmenis atsakingose vietose — tuo sparčiau gerės mūsų gyvenimas, tuo ryškiau mažės neteisybės mūsų tarpe, tuo kas kart laimingesni mes jausimės.

Apleisti Pirčiupiai

Visas dėmesys Khatynui

Apie vokiečių sudegintą gar-sių Pirčiupių kaimą "Literatūra ir menas" rašo:

ties išore, tiek vidine šilima skleidė gerį saviškių tarpe. Tapkime visos L. M. Paulienėms, stenkimės visi prilygti Tumui-Vaižgantui. Pastarasis tapo laimingu tik kitiems gerą darydamas, laimė teikdamas.

Iš v a d a. Negalima pagydyti toli pažengusio vėžio bei kitos kurios negerovės. Nieko niekas nepagelbės jau surambėjusiam be asmenybės išaugusiam ir šeimom pakliuvusiam mūsiškiui. Toms artimuosius kankins, be asmenybės vaikus augins ir tolimesniems kenks įvairiopa.

Neskaiciuokime tokių paikysčių — jos begalinės. Vertiau ryškimes dirbti, kad sukurtume savo aplinkoje kūrybinis užsi-emimus visokio amžiaus mūsiškiams. Nuo to pirmo žingsnio prasidės mūsų kelionė į tikrą ne tik čionykštę, bet, jei norit, ir tenykščią laimę.

Pasiskaityti. James Mathis: Basic Psychiatry, Appleton — Century — Crofts, New York.

"Galima būtų kruopščiau su-tvarkyti monumentinio ansam-blio aplinką, pasodinti čia dau-giau gėlių. Memorialinė siena su sudegintų žmonių pavardė-mis išblukusi, jų pavardžių be-veik negalima perskaityti.

Labai jau kukliai, tiesiog skurdžiai atrodo čia pat, už plento, esantis Senųjų Pirčiupių kai-melis. Jis nedidukas — vos ke-liolika sodybų, bet išore prime-na senus netvarkingus kaimelius, retai kur dabar bepasitai-kančius".

Kaip neseniai Naujienose bu-vo rašyta, sovietai tikrą kalva-riją padarė iš Gudijoje panašiai nacių sunaikinto Khatyno kai-mo, kur buvo sudeginti 149 žmo-nės. Mat, Khatyno vardu gali-ma užmaskuoti Katyną, kur ru-sai komunistai sušaudė apie 11 tūkstančių lenkų.

give...
so more will live

HEART
FUND

DEDES SERNO GYVENIMO BRUOZAI

1 KA GERIAUSIA DOVANA

vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis - Dede Serna š-menska pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir hauses jo paskaitų. Dabar jie gali pasikaityti gražiai surasytą Dede Serno gyvenimą. Jems bus idomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražius istorijų. Naujai atvykęs lietuviai gautų žemos ar vasaros pasiskaitymams nu-purktu Antano Ruko parasytą Vieniso Žmogaus Gyvenimą - Dede Serno gyvenimo bruožus. Jie pradžiaus kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rasytojo Antano Ruko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių švietisųjų gyvenimu ir jų kietą ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis - Serno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUJAMA NAUJENŲ ADMINISTRACIJOJE.

No Sweat Savings.

Sometimes the hardest work of all is trying to save a few extra dollars. Those everyday necessities just seem to eat up your paycheck until there's nothing left to tuck away for the future.

But there is an easy way to build a nest egg. The Payroll Savings Plan. Just sign up where you work, and any amount you specify will be set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's so simple, you almost forget your money's there working for you.

And, pretty soon, you'll be surprised at how your savings have grown. The Payroll Savings Plan. Takes some of the perspiration out of planning ahead.

Take stock in America.

Bonds mature in less than six years. How? It's simple: you'll get \$100 when you've put in only \$75. (The \$25 is interest.)

The U. S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mū-šų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norė-tume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

Frank Zogers, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4470

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts com-pounded daily — paid quarterly.

7 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

Puotija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krykštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiugų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkiene, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir D.VY-NUKES, 34 psl. su 8 apsakymais ir vaikiu pasauliu. Abi gausiai iliustruotos. spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.
  2. Vanda Frankiene - Vaitkevičienė, SOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1,50.
  3. A. Gedrius, MURKLYS, 24 apyskaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1,80.
  5. Maironis JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1,00.
  6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų są-gos premiuo-ta knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stancikaitės iliustracijos, 186 psl., kaina 2 dol.
  7. Juozas Svaistas, SAUNUS PENKETUKAS, apyskaitės, kaip pasakos vaikams ir jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikiene. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3,00.
  8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1,00.
- Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir myleti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbaisin-siuotį vaikams perkamas dovanas — pušs knygu, puse žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, PENKTIJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vaclo Biržiška, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3,00, minkštasis vir-selias — \$2,00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3,00, minkš-tas virselias — \$2,00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Karys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis vir-selias. \$5.00
- Juozas Liūdžius, RASTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūnė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDZIU, 88 psl. \$1.00
- Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai. 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai. 232 puslapiai. \$3.00

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

ORIGINALI PRANO BALTUONIO KŪRYBA

Vienam iš savo klasiškai rašomų vedamųjų straipsnių. Toronto "Tėviškės Žiburių" redaktorius Pr. Gaida apgailestauja, kad: "Netoli už savo kiemo tegali išeiti ir Kanados lietuviai. Mes mažai turime menininkų, kultūrininkų, mokslininkų pasiūskusių už savo kiemo".

Kažin, ar jau taip mažai tėra Kanados ir Amerikos lietuvių, išėjusių iš savo lietuviško kiemo profesionalų, rašytojų, menininkų, kurie nesilapstydami pakeistomis pavardėmis, kaip lietuviai, be jokios pagelbinės iniciatyvos, patys vieni prasiūždami į Kanados kultūrinį gyvenimą, profesoriauja universitetuose, rašo svetimomis kalbomis knygas, menininkai, ruošdami savo kūrinių parodas, garsėdami kaip lietuviai per visą plačiąją Kanadą ir Ameriką.

Štai tik keli mano pažįstami montrealiečiai: Dr. Romas Knystautas, mechanikos, inžinierius profesoriauja Montreale MacGill universitete labai iškilęs savo pareigose ir šiemet gavo paaukštinimą.

Jo brolis Dr. Emilijus Knystautas fizikas aeronautikas irgi labai sėkmingai profesoriauja Quebeco Laval universitete. Dantų daktaras Jonas Mališka jau daug metų profesoriauja prancūzų universitetuose.

Alajos Stankevičius-Stankė, dirbąs prancūzų televizijoje ir

rašąs prancūzų kalba knygas, buvo pakviestas "La Press" išteigti knygų leidyklą ir dabar dirba kaip tos leidyklos direktorius.

R. Navykėnas ir V. Paukštaitis yra Kanados karininkai.

Menininkai A. ir A. Tamošaičiai yra labai įsijungę ne tik į lietuvių kultūrinį gyvenimą, bet ir į Kanados. Kanadiečiai juodu yra apdovanoję šimtmetiniu medaliu; jie yra Kingstono miesto garbės piliečiai.

Panašiai yra peržengę lietuvišką kiemą ir išėję į plčiuosius Kanados ir Amerikos laukus, medžio skulptorius

Pranas Baltuonis.

Apie jo parodas, įvykusias šią vasarą Kalifornijoje ir Kanados vakaruose noriu plačiau parašyti.

Abu p. Baltuoniai po 3-jų mėnesių keičionės po Kanadą ir Ameriką suvažinėję 12 tūkstančių mylių, pagaliau atsiradę savo gražiose namuose Montrealyje, pasikvietė keletą savo draugų ir prie vaišių stalo, pasidalino savo ilgos ir tolimos kelionės įspūdžiais.

Pirmiausia jie buvo pakviesti į Los Angeles suruošti Lietuvių dienoje savo kūrinių parodą, kuri įvyko šv. Kazimiero bžnyčios parapijos salėje.

Antroji paroda buvo pas amerikiečius Phoenix'e, Arizonoje, Seserų vienuolyne. Parodą la-

Čikagos Rainbow Parkas prie 79 gatvės ir ežero, anksčiau būdavo mėgiama lietuvių susitikimo vieta. Ši 62 akrų parką kasmet bando okupuoti vienos rasės žmonės, bet baltieji vis dar atsilieka.

bai palankiai aprašė visi vietiniai amerikoniški laikraščiai.

Sekanti paroda buvo Flagstaff, Arizona, Art center patalpose. Parodą ne tik gerai aprašė visi amerikoniški laikraščiai, bet skulptūros buvo rodomos per televiziją ir pravaistas pasikalbėjimas su abiem p. Baltuoniais. Taipgi ir per radiją buvo daug kalbėta apie vykstančią parodą.

Nupirtos 2 skulptūros miestu muziejui.

Kanadoje pirmoji paroda buvo Vancouveryje, B. C., kur vyko Canadian International Ex-

hibition. Antroji paroda buvo ir Estams Lutuheran Church Hall. Ir trečioji buvo Winnipegce — Manitoba Muzeum of Man and Nature. Ir Kanados visi vietiniai laikraščiai labai gerai apie parodas atsiliepė.

Pereitą žiemą kovo mėn. Pr. Baltuonis buvo pakviestas į Pittsburgh'ą dalyvauti Professional Art festivalyje

Cia vienas milijonierius Donald Mintz, meno kolekcionierius, pirko 5 skulptūras. Už skulptūrą "Pasaulio ašis" sumokėjo 1,000 dol. ir užprašė sau daugiau atvežti panašių skulptūrų į sekantį parodą.

Taipgi meno galerijos savininkas R. Maser nupirko savo galerijai 2 brangias skulptūras. Pr. Baltuonis su savo žmona Jadvyga, kuri jau daug padeda ruošiant parodas, laisvu laiku važinėjo po Kalifornijos miestus lankydami muziejus, bažnyčias, meno galerijas. Salt Lake City, Utah, Temple Square bažnyčioje girdėjo didžiausių pasaulyje vargonų labai įdomų religinės muzikos koncertą. Hot Spring ir Palm Spring maudėsi mineralinio gydymo vandens šaltiniuose.

Viktorijos saloje buvo didingame Royal London Wax muziejuje ir Kazino mieste Las Vegas, Nevadoj, kur viešpatuoja tik kortų lošikai ir bikini pasiūšusios moterys.

Grand Canyon, Arizonoj, matė gamtos stebuklą. Ipgumuose granitinį įdubimą 28 mylių pločio ir 1,000 pėdų gilumos, kur teka Colorado upė. Į gilumą galima nusileisti tik asiliukais ir tai nevisiems. Storuliams ir čia buvo bėda. Asiliukas neša ant savo nugarėlės tik iki 200 svarų sveriančius keleivius. Klausydamas pasakojimo apie tą milžinišką baidiją prarają, aš sau galvojau, kad ji tokia gal bus atsiradusi, kai vyko žemės kataklizmai ir buvo Nojaus tvanas, apie kurį Naujienose Juozas Pronskus taip vaizdžiai, aliarmuojančiai ir bauginančiai savo straipsniuose "Apie Eschatologinius dalykus" aprašė, kad montreališkiūs Naujienų skaitytojus į didžiausią baimę įvarė!

Ir daugelyje kitų miestų matyta daug įdomaus, kas reikalinga ir naudinga menininkui pamatyti.

Buvo net ir šeimyniška didelė šventė. Los Angeles klebonas prelatas Kučingis, labai iškilmingai sutuokė p. Baltuonienės sesers p. Gurčienės sūnų Rimą su Birute Safrončikaite.

Abu jaunieji buvę montreališki, kurių tėvai persikėlė į Los Angeles. Vestuvėse dalyvavo 200 svečių, suvažiavusių iš tolimiausių JAV ir Kanados miestų. Buvo tikrai didelė šventė p. Gurčinių ir p. Safrončikų šeimoje.

Atsiradus visai kito pasaulio kraštuose ir per jį keliaujant 12 tūkstančių mylių, skulptorius Pr. Baltuonis gal didžiausį dėmesį kreipė į Kalifornijos nuostabių miškų, kuriuose galima rasti savo skulptūroms visai kitokių šaknų ir medžių negu Quebeco miškuose. Šimtus mylių tekdavę važiuoti, norint su-

rasti tokį acto medį (vinegar tree), Arizonos palmės medį ir įvairių kitokių Kalifornijos miškų medžių. O Manitoboj, teko važiuoti apie 200 mylių kol buvo surastas deimantinis gluosnis (diamond willow) medis ir jo šaknys.

Ir taip Pr. Baltuonis nuvežęs Kalifornijon į parodas savo sukurtas gražias skulptūras ir daugelį ten palikęs, jų vietoj atsi-vežė pilną savo talpų automobilį įvairių rūšių medžių šakų ir šakny, kurias dar reikia džiiovinti net 2 metus ir tik tada menininkas tokią saują deimantinio gluosnio šaknį paėmęs į rankas, pradės svajoti, kaip galima iš jos sukurti, kad skulptūra meniškai groži ir elegancija švintėtų svarbiausia, kad ji lyg gyva parodoje į žiūrovą kalbėtų.

Ziūriū į menininko studijoje į išsirikiavusias skulptūras. Tikrai matai jas lyg gyvas. Kiekviena ką nors sako, ką ji daro ir ką jaučia. Kodėl ji verkia, kenčia, arba juokiasi, kartais net sarkastiškai.

Pr. Baltuonio skulptūros gyvena ir tarp lietuvių ir labai dažnai svečiuojasi kanadiečių ir amerikiečių galerijų parodose, festivaliuose, muziejuose, yra nukeliavusios net Australijon, Anglijon, Prancūzijon, Vokietijon ir net Afrikos Ganan, teikdamos garbę lietuviams.

FLORIDOS PALMĖS SERGA

Kokosinės palmės nėra Floridos autochtonai, o buvo atgabentos ir pasodintos prie Miami upės žiočių prieš "šimtus" metų. Palmėms Florida tiek patiko, kad jos paplito visoje pietinėje šio pusiasalio dalyje. Šiandien kokoso palmės Floridoje gresia visuotinė mirtis. Keista palmių liga pasireiškė tik 1971 metais Miami apylinkėse ir ėmė plisti į šiaurę ir vakarus. Per tą trumpą laiką jau žuvo apie 15,000 palmių. Ekspertai teigia, kad skubiai neišradus palmių ligai vaistų, per keletą metų išmirs visos Floridos palmės, kurių ten yra apie 150,000.

Palmių liga pirmą kartą buvo pastebėta Jamaikoje 1891 metais, kur visiškai "ispilietino". Pirmą kartą ta liga pasirodė Florida Keys apylinkėje, bet į ją dėmesio nekreipta kol liga už-

puolė palmes pačioje prezidento Siono rezidencijoje prie Key Biscaine.

Liga pasireiškia kokoso riebentų nubirimu, paskui pradeda juoduoti nuo apačios jų žiedai ir lapai. Trims ar keturiems mėnesiams po riebentų nubirimo nukrinta visa palmės "kepurė" ir palmės lieka tik nuogas stiebas.

Palmėms nuo tos ligos gydyti daromi bandymai su antibiotikais terramycinu ir terracyklinu, kurių skiediniai įšvirksčiami medžiams "po oda" — ir rezultate pastebėta, kad liga tuose medžiuose žymiai sulėtėja. Kiti bandymai daromi sergančių palmių kelmuose darant gilius įgrezimus ir juose nugarazdinant piliules su antibiotikais.

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

NAUJENŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokia paramą, taip pat už atsiliepimus laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vajaus pradžioje.

Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiama paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščiu brangiausia dovana — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjant jų skaičiui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekeltiant kainos. Naujienos savo tikslią informaciją ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visu lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama būtų konkreti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuvių yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos ir net būtinos.

Chicagoje, pirmiesiems mėnesiams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, trimis mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu ..... dol.

- Prašau siūsti Naujienas per mane užsakoviam naujam skaitytojui.
- Užsakau Naujienas savo ..... kaip dovana ..... proga.
- Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siūsti raginimo.
- Vajaus proga prašau siūsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis su susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

Parašas

Philomena Says

CHICAGO SAVINGS IS NOW PAYING

5.39% 5.92% 6.003%

Annual Yield on 5% Passbook Accounts Daily Interest

6.81% 7.08% 7.35%

Annual Yield on 6 1/4% One Year Savings Certificate \$1,000 Minimum

7 1/4% 7.627%

on Four Year Savings Certificates \$10,000 Minimum

For 49 years, savers at near-\$100 million Chicago Savings have become accustomed to the highest rates permitted by law. It is possible to offer the above yield where earnings remain undisturbed and are compounded for a year or more.

CHICAGO ****

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Passbook Savings Earn From Day of Deposit to Day of Withdrawal

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams išigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/4% PER ANNUM \$5,000.00 OR MORE 4 YEAR MATURITY

6 3/4% \$5,000.00 OR MORE 30 MONTHS MATURITY

6 1/2% \$2,500.00 OR MORE 1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:		
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	trims mėnesiams \$6.00 vienam mėnesiui \$2.00	
Kasdoje:		
metams \$22.00 pusi metų \$12.00 vienam mėnesiui \$3.00		
Užsienio:		
metams \$23.00 pusi metų \$13.00 vienam mėnesiui \$3.50		
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.		
P pinigų reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.		
Kitose JAV vietose:		
metams \$20.00 pusi metų \$11.00		

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Patys nestato ir kitiems neleidžia

Visi ne vieną kartą skaitėme apie okupanto įvestus įvairius penkmečius planus "socializmui statyti" ir "komunistinei santvarkai" įvesti. Skaitėme ir apie tai, kaip tie penkmečiai planai gerai pasisekė, o jeigu kuris nedavė lauktų rezultatų, tai reikalą "pataisė" įvairūs spartuoliai, o paskutiniu metu gerai suorganizuotas tarpusavio lenktyniavimas. Kad reikalas būtų dar našesnis, pastaruoju metu elektros mechanikai pasirašinėja specialias sutartis su "tarybinės" Lietuvos rašytojais.

Ne vieną kartą skaitėme apie visoje Lietuvoje vykdomas statybas. Apie Žirmūnuose pastatytus keturaukščių namus ne tik skaitėme, bet ir fotografijas matėme. Jos kartojamos sovietų valdžios apmokomoje spaudoje, o dabar dažnai ieškomi keliai įbrukti tas fotografijas ir į laisvąją spaudą. Žirmūnų fotografijos gražios, bet namų statybos reikalai "tarybinėje" Lietuvoje nėra tokie gražūs. Tai tvirtina ne Čikagoje leidžiamos Naujienos, bet pats Lietuvos komunistų partijos centro komitetas paskelbdamas savo organe aukščiausios tarybos prezidento nutarimą.

Praeitais metais buvo sudarytos kelios statybininkų grupės, kurios bandė pastatyti rusų įvėstiems dvarams ir žemę dirbantiems vergams kelias gyvenvietes. Ta statyba visame krašte ėjo vėžio žingsniu dėl kelių priežasčių. Statyba buvo lėta, nes Lietuvoje nėra statybinės medžiagos. Darbininkai iškasa duobes pamatams, bet neturi pakankamai cemento pamatams išlieti. Kitur jie pagėgia pamatus išlieti, bet neateina reikalingos lentos sienoms sukalti. O jeigu lentos vis dėlto pasiekia statybos vietą, tai jos dingsta, aplynkėje apgyvendinti rusai jas išvagia. Politinė policija "tarybinėje" Lietuvoje viską žino, bet kriminalinė policija tokios išminties nerodo. Politinė policija žino kiekvieno gyventojų mintis, kriminalinei policijai veik viskas iš rankų išslęsta. Čia ji čiumpa kriminalistą veik už pakarpos, bet jis kažkaip jai išslęsta ir prapuola.

Kam teko savo akimis pamatyti senas Lietuvos trobas, tai tvirtina, kad vaizdas šiandieninėje Lietuvoje pasibaisėtinas. Senų namų rąstai supuvę, stogai skylėti, durys išklypusios, langai šienų ar šiaudais užkamšyti. 30 metų žmonės vargo ir kentėjo baigiančiuose griūti namuose, bet paskutiniaisiais metais ėmėsi patys iniciatyvos. Jie pradėjo ieškoti priemonių ir būdų namams statyti. Visa eilė žmonių keliose pavergtos Lietuvos vietose pasistatė sau gyvenamus namus. Vietomis tie namai dar nebaigti,

neįrengti, bet vis dėl to jie yra, juose galima gintis nuo lietaus ir nuo šalčio. Kol ta statyba ėjo — komunistai nieko nesakė, nes jie tos "statybos nematė". Dabar, kada tie namai jau baigiami įrengti, tai susirūpino partijos centro komitetas, valdžios atstovai ir kiekvieną lietuvių žingsnį sekantieji žimantai. Pasirodo, kad iniciatyvos namams statyti gyventojai ėmėsi be valdžios leidimo. Valdžia pati namų nestato, bet ji negali toleruoti, kad gyventojai juos statytų be jos leidimo.

Komunistas A. Aksomaitis, valstybinio statybos komiteto pirmininkas, buvo pakviestas į ministrų pėsėdį su instrukcijomis duoti tikslų žinių, kas dabartiniu metu komunistinėje Lietuvoje darosi.

Aksomaitis pranešė, kad statyba be valdžios leidimų eina visame krašte. Iš pranešimo paaiškėjo, kad panašūs dalykai dėjosi ir praeitais metais. Valdžia, patyrusi, kad sauvaliauja patys komunistai, buvo įsakiusi be leidimo pastatytus namus nugriauti. Pasirodo, kad ir šis įsakymas neklusomas. Įsakymas namams griauti buvo pasirašytas, bet naujai pastatyti partijos narių namai dar ir šiandien tebestovi. Valdžia nepatinka, kad krašte neprišilaikoma jų paskelbtų nuostatų. Viešumon iškelta, kad šiaulių mieste, Šilutėje, Pakruojo, Pasvalio ir kituose rajonuose namų statyba be valdžios leidimo eina visu smarkumu. Valdovai žino, kad valdžia bus ne valdžia, jeigu gyventojai jos neklusys. Aksomaitis surinkti ir ministrų paskelbti daviniai šitaip atrodė:

"Tačiau prezidentas pažymėjo, kad šioje srityje dar yra rimtų trūkumų, ir todėl savavališkų statybų skaičius daugelyje respublikų miestų ir rajonų nemažėja. Vien 1972 respublikoje nustatyta 580 įvairių pastatų sauvališkos statybos atvejų. Daug savavališkai statoma Kauno miesto Panemunės rajone, Vilniaus miesto Špalio rajone, Trakų, Utenos, Šalčininkų, Vilniaus ir kituose rajonuose ir miestuose. Kauno miesto Panemunės rajone 1972 išaiškintos 65 savavališkos statybos, 1973 metų pirmajame pusmetyje — 12. Trakų rajone išaiškinta atitinkamai 43 ir 61 savavališka statyba. Šalčininkų rajone šiais metais jau išaiškinta 34 savavališkos statybos. Panaši padėtis yra ir kaikiuruose kituose miestuose bei rajonuose". (Tiesa, 1973 m. spalio 7 d., 1 psl.).

Valdžia, patyrusi apie be jos leidimo statytus namus, įsako juos nugriauti. Bet griovimo darbas taip pat eina vėžio žingsniu. Valdžia nutaria ir įsako namą nugriauti, bet namas dar ir šiandien tebestovi. Ta pačia proga Aksomaitis šiuo reikalu šitaip ministrus "apšvietė":

"Pavyzdžiui, Trakų rajone iki šiol neįvykdyta 10 tokių 1971 metais priimtų sprendimų, 17 — 1972 metų ir 9 šių metų sprendimai. Vilniaus rajone iš 1972 metais priimtų 15 sprendimų įvykdyta tik 5, o šių metų pirmame pusmetyje iš 28 — tik 12. Aiškiai nuolaidžiaujama savavaliautojams Kauno miesto Panemunės rajone. Tik tuo galima paaiškinti, kad 1971 ir 1972 metais šio rajono Pabrados gatvėje savavališkai buvo pastatyta net 14 gyvenamųjų namų. Rajono tarybos vykdomojo komiteto sprendimais pažeidėjai buvo įpareigoti nugriauti savavališkai pastatytus namus, tačiau ne visi šie sprendimai buvo įvykdyti, o vykdomasis komitetas nesieė priemonių, kad savavališkai pastatyti namai būtų laiku nugriauti". (Ten pat.).

Okupantas neleidžia patiems lietuviams statyti gyvenamus namus, o jeigu kuris pasistato namą be valdžios leidimo, tai įsako tą namą nugriauti. Okupantui rūpi gyventojų paklusnumas, bet ne jų gerbūvis.

MŪSŲ RŪPESČIAI IR UŽDAVINIAI

KODEL ŽMONĖS VERŽIASI IŠ BOLŠEVIKŲ DESPOTIJOS

P. STRAVINŠKAS

(Tęsinys)

KAIP SOVIETAI "GERBIA" ŽMOGAUS TEISĖ IŠ SVIETIMĄ NUSAKYTA PŽT DEKLARACIJOJE

PŽT Deklaracijos 26 straipsnio 1 dalyje pasakyta, kad "Kiekvienas žmogus turi teisę į švietimą". Toliau ten nurodoma, kad mokslas turis būti nemokamas, bent elementarinis ir pagrindinis; kad elementarinis mokslas turis būti privalomas; kad techninis ir profesinis mokslas turis būti visuotinai pasiekiamas; kad, pagal gabumus, turis būti visiems lygiai prieinamas ir aukštasis mokslas.

Dekl. 26 straipsnio 2 dalies atkreipiamas dėmesys į tai, kad, teikiant žmogui mokslą, reikia siekti išvystyti jo asmenybę; stiprinti jo pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms; kad švietimą reikia siekti visi tautų, rasų ir religinių grupių susipratimo, tolerancijos ir draugiškumo.

Dėl Dekl. 26 straipsnio 1 dalies reikalavimų pildymo Sovietijoje dar galima būtų ir patylėti, nes mokyklų bolševikai turi pakankamai; tik kad aukštasis mokslas pas juos ne visiems lygiai pasiekiamas; kad kandidatams reikia turėti visų pirma, "politines išitikimybės" pažymėjimą, kurį duoda visagalė kompartija.

Kai dėl Dekl. 26 str. 2 dalies nurodymų, tai jų bolševikai visai nesilaiko, dargi veikia jiems priešingai.

Iš tikrųjų, argi bolševikai ugdo savo mokyklose žmogaus asmenybę, kaip tą rekomenduoja PŽT Deklaracija?

Ar jie auklėja mokyklose vaikus ir jaunuolius gerbti žmogaus teises, su kuriomis jie praktikoje, kaip matome, visai nesiskaito? Ar jie diegia mokiniamis pagarbą pagrindinėms žmogaus laisvėms, kurias visas jie savo žmonėms yra atėmę? Ar gali jie diegti jaunų žmonių širdyse pagarbą religinėms grupėms ir rūpinti jų gražių sugyvenimų, kada jie religija, kaip tokią, niekina, per jėgą žmoniems bruka savo ateizmą ir visas religines grupes patys smaugte smaugia? Ar gali jie mokyklose skelbti gražaus tautų sugyvenimo principą, kada jie skelbia savo internacionalizmą, o tautybes laiko tik laikina žmonių klaida? Oi nei! Jie siekia savo mokyklose iš-

ugdyti ne gerus žmones, o tik "gerus" bolševikus: beširdžius fanatikus, siekiančius savo "proletariato diktatūros" bet kuria kaina, įskaitant net ir sunkiausius kriminalinius nusikaltimus kaip, pvz., žmonių žudymus, masinius trėmimus, sveikų žmonių uždarymus į bepročių namus ir pan.

Štai, kokias "gražias" švietimo sampratą ir koks jų "švietimas" praktikoje!

KOKIĄ TEISĖ TĖVAI TURI I SAVO VAIKUS SOVIETIJOJE?

Visuose kultūringuose kraštuose vaikų auklėjimas priklauso tėvams, įskaitant ir religinį auklėjimą. Tokie yra dorūrų tautų papročiai, jų susiklojusios dorinės tradicijos, tokia ir jų legistacija. Štai, imkime pavyzdžiu aukščiausio kultūrinio lygio šveicariją. Jos Civiliniame Statute (Zivilgesetzbuch) pasakyta, kad vaikai, iki sueinant jiems pilnametystę, yra tėviškoje valdžioje (273 str.); kad vaikų auklėjimas yra tėvų pareiga (275 str.); kad tėvai nusprendžia ir vaikų religinį auklėjimą (277 str. 1 d.); kad šios savo teisės jie negali susiaurinti, netgi sutartimi, nes tokia sutartis būtų niekinė (277 str. 2 d. mintis).

Ta pati mintis išreikšta ir Pagrindinių Žmogaus Teisių Deklaracijos 26 str. 3 d., kur irgi pasakyta, kad tėvai turi pirmą teisę parinkti savo vaikams atitinkamą išauklėjimą. Pagal to nuostatą dvasiā tėvai turi teisingą galią parinkti savo vaikams ir religinį auklėjimą.

O žiūrėkime ką daro bolševikai, pvz., kad ir su Lietuvos žmonių vaikais. Jie visokiais būdais stengiasi vaikus išplėsti iš tėvų valdžios (nuo pat jų kūdikystės!) ir duoti jiems savo "auklėjimą", visai nesutiniant su tėvų valia. Bolševikai braunasi į bažnyčias, kur vaikai, tėvams dalyvaujant, kunigų mokomi religinių tiesų, krikščioniškojo doros mokslo. Ten jie gaudo "medžioja" vaikučius, kaip vanagai paukštelius; juos drebančius iš baimės, tempia į policijos būstines, kur juos tardo, gsdina, terorizuoja, reikalaujami pasisakyti, prieš juos mokiusį kunigą, kad jie turėtų matot, ano "kaltės įrodymų", kad galėtų kunigui iškelti savo parodiniame teisme bylą, kuri jis būtų nuteistas,

kaip už "didelį kriminalą". Argi ne taip buvo, pvz., su kun. Zdebskiu ir su kaikiuriais kitais mūsų kunigais "tarybinėje" Lietuvoje? Kun. Zdebskis ir dabar, kaip praneša JAV (amerikonų) spauda, guli ligoninėje bolševikinės valdžios vykdytojų sumuštas, sužalotas (kone iki gyvybės atėmimo!) su išsiliejusiu smegenyse krauju. Už ką? Už tai, kad jis, tėvų prašomas (ir eidamas savo kunigiškas pareigas), mokė bažnyčioje vaikus tikėjimo tiesų ir krikščioniškojo doros mokslo. Tai, vadinasi, "didysis krimi nialas", dėl kurio žmogų galima be jokio teismo netgi ir užmušti. Kaip sau norite, juk tai šiurpulingai baisu. Tai va, jums "tėvų teisė į savo vaikus" bolševikiškų despotijoje! Štai, kieno rankose yra "tėviškoji valdžia". Sovietų žironijoje!

(Bus daugiau)

MEKSIKOS TAUTYBĖS

Apie 50 proc. Meksikos gyventojai yra metisai — baltųjų ir indėnų mišinys. Jų procentas didėja, o indėnų mažėja. 1900 metais indėnų buvo 62 proc., o 1957 metais apie 27 proc.

Baltieji daugiausia yra ispanai. Indėnai sudaro didelę daugumą gyventojų pietinėse kraštuose valstybėse.

Zymiausias indėnų grupės yra aztekai, majai, zapotekai, taraskai, otomai, mazatekai ir totonakai.

Ispanams XVI amžiuje užkariaujant Meksiką, buvo apie 250 indėnų kalbų ir tarmių, iš kurių daugiaus kaip 60 visiškai išnyko. Išlikusios yra 33 skirtingos indėnų kalbos grupės.

Ispanų kalba yra valstybinė, ir jos mokeso indėnų vaikai mokyklose.

BURLIOKAI

Burlionkai yra rusų kalbos žodis, ir Rusijoje jis reiškė sezoninius artelemis organizuotus Volgos upės darbininkus, kurie savo pečiais vilkdavo prekių prikrautus laivus.

Lietuvoje burlionkais vadindavo rusus ar Nemuno sielių plukdytojus nelietuvius.

Dabar šitaip vadina įvairius iš Rusijos atgabentus kolonistus Lietuvoj, kurių vien 1863—1893 metais Lietuvoje buvo įkurdinta 2,093 šeimos, gavusios 33,566 dešimtines žemes.

Kaikur Lietuvoje burlionku vadinamas ir katinas, kuris vasarą išseina iš namų, o taip pat ir kiekvienas bastūnas žmogus ar gyvulus.

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

VOITECHAS ZAMAROVSKIS HETITAI

Archibaldas Hery Seissas (1845 — 1933), atradęs šią Hamos akmens įrašų ypatybę, buvo anglas (nors pats visada tvirtino esąs velsietis). Senos kilmingos giminės palikuonis, nuostabią gabus kalboms. Dešimties metų būdamas, jis skaitė Homerą graikiškai ir Vergilijų lotyniškai, keturiolikos metų — Bibliją hebrajiškai ir aramėjiškai; sulaukęs aštuoniolikos metų, galėjo pasigirti mokąs ne tik prancūzų, vokiečių, italų kalbas, bet ir senovės egiptiečių bei persų kalbas, sanskritą (vėliau išmoko dar asirų kalbą ir kelias polineziečių kalbas bei tarmes). Dvidešimtmets Seissas pradėjo studijuoti Oksfordo universitete, o po dešimties metų jis jau buvo tenyškio Queen's College profesorius.

Šis mokslininkas, pagarsėjęs visame pasaulyje, daugiau kaip 60 metų išgyveno kukliame bute, kurį buvo išnuomojęs dar studentuodamas. Teisybė, tas butas jam buvo veikiava, tik savotiška bazė ir poilsio vieta, nes didžiąją gyvenimo dalį jis keliavo. (Paskaitų tvarkaraščiui Oksfordo universitete niekada nebuvo vergaujama). Todėl "poną su kregždės uodega" (taip jį praminė darbininkai arabai, nes jis niekada nenusivilkdavo anglikonų pastoriaus frako) bdavo galima sutikti tai Egipte, kur

jis tikrino vieno visiškai nusūdėtingo įrašo antspaudą Ramzio II šventykloje Karnake, tai Jeruzalėje, kai jis, įbrūdęs iki juosmens į vandenį, kopijavo įrašą kažkokio kanalo sienoje, tai vėl ant uolų Pietų Arabijos dykumoje, perpiešiant nežinomos kilmės sgrafitus, po to — garšiojo antikinio Efeso griuvėsiuose ir Smirnos apylinkėse, vėliau — net Celebese, Sumatroje ir nuskaitytomose Ramiojo vandenyno salose. Supanūję laivų kajutėse ir tyliame Oksfordo kabinete jis rašė knygas: apie Gvinejos tautų religiją, apie japonų budizmą, apie "nestoriečius, skleidžiančius Kinijoje krikščionybę", ir, žinoma, mokslinius traktatus lyginamosios kalbotyros ir asiriologijos klausimais, nes, šiaip ar taip, šias disciplinas jis dėstė.

Jau 1876 metais Seissas suprato, kuria kryptimi reikia skaityti Hamos įrašą. Jo paties kelionės ir radiniai, pakliūvantys į Britų muziejų, įtikino jį, kad tokio pobūdžio raštas yra paplitęs bemaž visoje Pietvakarių Azijoje. Remdamasis savo stebėjimais ir egiptiečių bei asirų — babiloniečių istorijos šaltiniais, kuriuose daugiau kaip pusę tūkstantmečio būdavo kalbama apie stiprią — nors visuomet "trūkšmingai nugalėtą" — imperiją Ht (senovės egiptiečiai, kaip ir dabartiniai, nerašydavo balsių), arba Hatti, Chatti (taip ją vadino asirai ir babiloniečiai). Seissas priėjo tą pačią išvadą kaip ir Wrightas. Abejonių neliko, ir Seissas savo prane-

šime pateikė įrodymų, įtikinimų, mokslininkai argumentuotų. Juk jis buvo autoritetingas mokslininkas ir šitai paskaitai, "kurios data senajam hetitų pasauliui reiškia tą patį, ką 1492 metų spalio 12 diena Amerikai", ruošėsi ne vėniuolius metus. Bet toji galinga varomoji mokslo (ir ne tik mokslo) pažangos jėga, vardu kritika, paakino jį eiti toliau ir ryžtis žygdarbiui, kur kas pranokestančiam seniai į užmarštį nugrimzdusios tautos atradimą.

Visiškai nepaneigiamus įrodymus, prieš kuriuos turėtų kapituliuoti visi priešininkai ir skeptikai, galėjo duoti tik patys hetitai. Tiksliau sakant, — jų rašto paminklai. O tam tikslui reikėjo iššifruoti jų raštą ir kalbą. Nepažįstamą kalbą, užrašytą nepažįstamais rašmenimis!

Matematika šį uždavinį taip suformuluotų: spręsti lygtį su dviem nežinomaisiais. Prie šio uždavinio dar turėsiame progos grįžti, o kol kas norime pasakyti tik tiek, kad Seissui padėjo laimingas atsitiktinumas: jam į rankas pakliuvo dokumentas, apie kurį svajoja kiekvienas panašaus uždavinio sprendėjas. Tai buvo bilingva — dviem kalbomis užrašytas identiškas tekstas.

ĮTARTINAS KARALIAUS TARKUMUVO ANTSPAUDAS

Teisybė sakant, vien "laimingas atsitiktinumas" šitai nebuvo. Seissas sistemingai sekė visą specialiąją literatūrą ir žymėjosi svarbesniuosis dalykus. Ir jau pirmoje

darbo stadijoje, kurios tikslas buvo "suzinoti, ką žino kitų", jis aptiko vokiečių diplomato ir orientalistą A. D. Mordmano straipsnį, rašytą beveik prieš dešimtį metų. Šiame straipsnyje buvo minimas "antspaudas su dantiraščiu". Jame buvęs pavaidduotas karys su neįprasta apranga, o "abipus jo — įvairūs simboliai" (iš šių simbolių aprašymo "Seissas suprato, kad jie visai panašūs į ženklus Hamos akmenyje) ir dar dantiraščio tekstas... Tą antspaudą turėjo Smirnos pirklys ir numizmatas Aleksandras Jovanovas ir, rodos, buvo jis pardavęs Britų muziejui".

Mordmanas mėgino dantiraščio tekstą perskaityti ir išversti: "Tarkudimis, Tarso karalius". Seissas panorą tą vertimą patikrinti ir palyginti dantiraščio ženklus su hieroglifais. Jis ne akimirks neabejojo, kad tai hetitiška bilingva.

Mokslininkas kreipėsi į Britų muziejų. "Labai gaila, bet nieko panašaus nesame pirke". Pabandė rašyti Jovanovui į Smirną. "Adresatas nežinomas". Rašė pažįstamiems tyrinėtojams, rašė visiems muziejams, kuriuos tik atsiminė; pagaliau per spaudą kreipėsi į visuomenę. Visi atsakymai buvo neigiami. Hetitų-paslapties raktas dingo be pėdsako!

Seissas buvo jau visai benustojas vilties, tik šitį jį jo duris pasibeldė žmogus, prisistalęs kaip senas Britų muziejaus tarnautojas.

— Prisimenu, pone, 1860 metais vie-

nas žmogus mums siūlė tokį antspaudą bet mes nepirkom.

— Kodėl?!

— Iš atsargumo, pone. Jis atrodė kažkoks įtartinas, pone, visiškai į nieką nepanašus. Specialistai nutarė, kad jis netikras...

Seissas neteko žado.

— Bet aš gerai prisimenu, pone, kad mes dėl visko padirbdinom galvanoplastinę jo kopiją.

— Kur ji dabar?!

— Muziejuje, pone.

Rytojaus dieną Seissas laikė rankose tikslią hetitų karaliaus Tarkumuvo (taip dabar skaitomas jo vardas) antspaudą kopiją, o netrukus, jo paties žodžiais tariant, "nuostabaus kvėpimo pagautas", suvokė, jog dantiraščio ženklus, reiškančius "karalių" ir "kraštą", atitinka hieroglifai. Greitindamas kitus ženklus jis padarė tiek daug išmoningų išvadų, kad jau 1884 metais galėjo parašyti Wrighto knygai skyrių "Kaip skaityti hetitų įrašus."!

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS 2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-4446

Antras ofisas - 8007 WEST 83rd PLACE JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR SLAPUMO TAKU CHIRURGIJA

Telef. 695-0533 Fox Valley Medical Center

860 SUMMIT ST. ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON 2434 WEST 71st STREET

Ofisas: HEmlock 4-5849 Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS: Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val. antradienis, penktadienis nuo 1-5, trečiadienis, šiek tiek susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS GINEKOLOGINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. J. MĖSKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet. Šeštadienis nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMERISTAS KALBA LIETUVIŠKAI

2618 W. 71st St. - Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienis nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienis nuo 5-7 val. vak. Ofiso telefonai: 776-2890

Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS BENDRA PRAKTIKA, SPEC. MOTERU LIGOS

Ofisas: 2652 WEST 59th STREET

Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienis, trečiadienis, penktadienis, šeštadienis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS 2454 WEST 71st STREET

Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123 Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonai: HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefonai: GI 8-6195.

P. ŠKEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadienis 9-11, 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Tel.: PRespect 6-5084

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija - kaip pavasaris, kuris pradėjo pro turpstantį sniegą lepa...

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių.

1. J. Augustaitis - Vaidilė, 126 psl. kainas \$1.-

2. Jurgis Baitrusaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos...

3. Butkus Juozas, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50

4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. 180 psl. kainas \$3.00

5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 106 psl. \$2.00

6. Anapolis Karys, AUKSINE SĖJA. Eilėraščių, 90 psl. \$2.00

7. Nadas Rastenis, TRIJU ROZIU SVENITĖ. Eilėraščių pasakojimai apie...

8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Antano Baranauko...

9. Anykščių Stelis, vertimas, 42 psl. \$2.00

10. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00

11. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 107 psl. \$2.00

12. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 102 psl. \$2.50

13. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščių rinkinys...

14. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščių, 112 psl. \$1.00

15. Eugenijus Gruodis, AGUONĖ IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00

16. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENITĖ. Eilėraščių, 80 psl. \$2.50

17. Alfonsas Tyruolis, METŲ VINGIAI. Lyrikos rinkinys, 180 psl. \$3.00

18. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai...

19. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienas...

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SUVALKIEČIŲ DRAUGIJA PAMINĖJO 35 METŲ SUKAKTĮ

Sekmadienį, spalio 6 dieną, Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugija labai gražiai paminėjo savo 35 metų veiklos sukaktį. Vėlyvą salėje draugijos valdyba suruošė šaunų banketą, kuriame buvo pagerbti vyresnieji draugijos nariai, valdybos ir paminėti sverbesnieji draugijos gyvenimo įvykiai.

Minėjimą pradėjo ir visą programą sklandžiai pravedė realiestatininkas J. Bacevičius, turįs namų pardavimo įstaigą 6455 S. Kedzie gatvėje.

Bacevičius priminė susirinkusiems, kad šioje draugijos šventėje negalės dalyvauti draugijos pirmininkas Leonas Vasiljevas. Jis susirgo ir teko vykti į šv. Kryžiaus ligoninę. Jis pats šiame bankete negalės dalyvauti, bet jis prašė visiems

GRADINSKAS AUTOMATISKAJAI NUSISTATANTI SYLVANIA SPALV. TV 2512 W. 47 ST. - FR 6-1998

GUŽAUSKŲ GELES VISOMS PROGOMS BEVERLY HILLS GELINČIA 2443 WEST 63rd STREET

PERKRAUSTYMAI MOVING Leidiniai - Pilna apdrauda ZEMA KAINA R. S. ERENAS 3047 W. 67th Pl. WAIBROOK 5-8863

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksmumo arba liūdesio valandom gražiausios gelės ir vainikai antkapių papuošimui ir sezoninės kapams gelės. ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS) 5525 So. Harlem Ave. - 586-1220

MOVING Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų. ANTONAS VILIMAS 823 West 34 Place Tel.: FFrontier 6-1882

SOPHIE BARCUS RADIOJŲ ŠEIMOS VALANDOS Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. - Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Telefonai: HEmlock 4-4413 7199 So. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO, ILL. 60629

perduoti geriausius linkėjimus ir patarė kiekvienam draugijos nariui smagiai praleisti vakarą ir gerai pasokti.

I banketą buvo prižadėjusi atvykti ponija Valerija Vasiljevičė, kuriame buvo pagerbti vyresnieji draugijos nariai, valdybos ir paminėti sverbesnieji draugijos gyvenimo įvykiai.

Buvo manyta, kad šiame bankete galės dalyvauti ir Ona Švirmickienė, pati pirmoji šios draugijos pirmininkė. Bet paaiškėjo, kad ir ji negalės dalyvauti, nes sunegalėjo. Jos nereikėjo išvežti į ligoninę, bet ji nebuvo pakankamai stipri, kad galėtų šiame bankete dalyvauti. Ji gyvena kartu su savo sūnumi, kuris ją prižiūri.

Juozas Bacevičius, pranešęs pačius svarbiausius dalykus, pirmiausia padėjo draugijos išrinktai komisijai šiam vakarui suruošti. Jis džiaugėsi, kad komisija sugebėjo suruošti tokią puikų sukaktuvinį banketą ir sutraukti tiek daug draugijos narių, jų šeimų ir daugelį kitų geros valios lietuvių.

Šiam banketui suruošti komisijos nariais buvo Frank Vaitkus, gyv. 2910 West 54th St., Antoinette Vaitkuviene, ir Jonas Stoškus, gyv. 7073 S. Maplewood. Komisijos pirmininku buvo Frank Vaitkus, o kitu du komisijos nariai buvo jo padėjėjai. Visi darniai dirbo ir atliko gerą darbą.

Spukniausias banketo darbas buvo virtuvėje. Joms teko gerokai paprakaituoti ir lietuvišką maistą paruošti, o vėliau turėjo skubėti, kad tas maistas būtų laiku padėtas ant stalų. Žmonės ne alkani, bet banketan atėjusieji nori, kad maistas būtų laiku paduotas. Virtuvėje dirbo Kotryna Repšienė, gyv. 6608 S. Richmond St., ir Kazimiera Stukienė, gyv. 2941 W. 71st St.

Paruoštą maistą išnešiojo Johana Stoškutė, gyv. 7037 S. Maplewood, Johana Imbrazienė Stukienė sesutė, šiomis dienomis atvykusi pas ją iš Vilniaus. Ji turėjo progos pamatyti, kaip Chicago lietuviai ruošia minėjimus ir gamina maistą. Ji labai daug papasakojo apie gyvenimą šiandieniniame Vilniuje. Be šių dviejų, dirbo dar Edith Gudonis, gyv. 6925 S. Campbell, ir Francis Zenkus, gyv. 6613 S. Richmond Street.

Ceremonijų meistras Juozas Bacevičius, padėjo komisijai vakarui ruošti, virėjoms ir padėjėjoms, tuojau paprašė atvykti prie mikrofono: Juliją Sačauskiene, Evą Bennett, Marcelę Tiškevičienę, Elzė Gražulienę, Aldoną Gužauskiene, Mary Endziulienę ir Anthony Gužauską. Tai draugijos nariai, (Bus daugiau)

Zemės ūkio sekretorius Earl Butz daug važinėja po Ameriką ir susitikinėja su ūkininkais. Jis nutaręs pagerinti ūkininkų gyvenimą, nors vartotojų kainos ir brangs.

išbuvę gerame stovyje 25 metus ir daugiau.

Bacevičius paprašė poniją Eleną Vilkelienę kad prisegtų kiekvienam draugijos nariui gražią šviežią gėlę už pastovumą ir ištikimybę draugijai. Buvo gražu žiūrėti, kai kiekviena draugijos narė, papuošta puikia balta gėle, didelėje šviesoje, katutėmis salėje plodant, žingsniavo į pasirinktą vietą.

Pas Bernice Žemguliene, Suvalkiečių draugijos finansų raštininkė, buvo atvažiavusi viešnia iš Uragvajaus. Tai buvo Čikagoje viešinti p. Ona Šalkauskienė. Ji čia rado gausų būrį lietuvių, savo laiku gyvenusių Uragvajuje. Bacevičius paprašė Šalkauskiene atsisoti, o Žemguliene įteikė jai didelę puokštę gyvų gėlių.

Ta proga Bacevičius priminė susirinkusiems, kad Žemguliene padavė daugiausia tikėtų šiam banketui, net 60. Buvo ir kitų veiklių narių, bet niekas tiek nedirbo, kiek ši Amerikoje gimusi lietuvaitė.

Vėliau buvo pakviestas kun. Petras Činikas, kad pakalbėtų maldą ir palinkėtų visiems sukaktuvinio banketo dalyviams palaimos. Kun. Činikas gražiai lietuvių kalba paskaitė gražiai paruoštą palaiminimą ir palinkėjo visiems pasisotinti.

I banketą atėjo žymiai daugiau žmonių, negu rengėjai tikėjosi. Laimė, kad buvo pagaminta daug maisto, tikslai neturėjo paruošto pakankamo padavėjų skaičiaus. Moterėlis maistą nešiojo prakaituodamos, bet visų nespėjo laiku patenkinti. Kiekvienas gavo skanius ir socialiai pavalyti.

AŠVA

Proistorinio vardo žemaičių upė Tarp Pajūrio ir Švėkšnos ir Veiviržos upė įteka Ašvos upė. Dėl tikslumo priminsime, kad Veivirža įteka į Miniją, svarbiausią Vakarų Žemaitijos pajūrio lygumos upę. Minija įteka į Atmatą, ir vieną Nemuno atšaką, įtekančią į Kuršių marias.

Jeigu šiandien vietinį gyvenimą paklausime, ką reiškia Ašva, kodėl ši upė taip vadinama, jis nesugebėtų atsakyti. Taip pat nežinotų, ar Ašvos upės vardas lietuviškas, ar ne. Senovėje indoeuropiečiai kalbėjo vadinamąja indoeuropiečių prokalbe. Daugelis dabar labai skirtingai kalbančių Indijos ir Europos tautų vartojo tuos pačius žodžius. Ilgainiui kai kurios iš šių tautų vienus žodžius išlaikė tokius, kurie buvo kadaise, kitus iškraipė, trečius - visai užmiršo.

Ašva senovės kalba reiškė kumelę. Vulfstanas, keliavęs po vakarinių aščių žemes apie 887-901 m. rašė: "Kunigaikščiai ir diduomenė geria kumelių pieną".

Yra užrašyta, kad prūsai kumelių pieną vadino asvinan.

Šiandien lietuviai - net ir žemaičiai - kumelės jau nebevadina ašva. M. Valancius, L. Ivinskis, Vaižgantas yra vartoję žodį ašvienis "Darbinis arklys", o J. Basanavičius - ašviai "arkliai", kurie turi tą pačią šaknį. Šį žodį ir šiandien pateikia "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" (1972 m. būtent: ašvienis žem. darbinis arklys.

Su žodžiu aš-va giminingas žodis aš-utas "arklio uodegos ar karčių plaukas". Taigi Ašvos upės vardas yra labai senas lietuviškas žodis, atsineštas iš indoeuropiečių prokalbės. "M. & G..."

Hitlerio automobiliai

UPI praneša iš Lancaster, Pa., kad vienas žydų kilmės pramoninkas Robert Pass, iš St. Louis, Mo., sumokėjo \$176,000 už vieną seną Hitlerio automobilį. Prieš tai pats per licitaciją (išpardavimą) Scotsdale, Arizonoje, nupirko Adolfo naujiausiasį geriausiąjį "Mercedes Benz" automobilį, už kurį sumokėjo \$153,000.

Pass nori iš Hitlerio padaryti žydų geradarių: automobilius jis paleisias per parodas po visą Ameriką ir iš tų parodų pajamų šelpsis labdaringas organizacijas.

Vertas gyventi gyvenimas

Altađenoje, Kalifornijoje, šiomis dienomis mirė 109 metų amžiaus sulaukęs žmogus Fred Morgan, kurs į Amerikos Vakarų atvažiavo dar arkliais traukiamų polubinių ratų karavane ir turėjo kelionėje pergyventi ketelą kartų ginkluotų indėnų užpuolimus.

Vėliau, prasidėjus aukshaligėi iškeliaivo į Aliaską aukso kasti; dar vėliau jau gyvenamas San Francisco mieste pergyveno didįjį 1906 metų žemės drebėjimą, buvo "palaidotas" po namų griūvelėmis ir sulaužytomis kojomis ir kulšėmis ištisas tris dienas ištvėrė, kol buvo rastas ir atkastas.

Jau būdamas 102 metų amžiaus jis Pasadenoje, Cal., įsteigė nuosavą spaustuve, kuriai vadovavo veik iki paskutinės savo gyvenimo dienos.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINĖ DIENRASTĖ "NAUJIENAS"

SUSIRINKIMŲ PRANEŠIMAI

Zemaičių Kultūros klubo narių susirinkimas bus trečiadienį, spalio 17 d. 7 val. vak. Hollywood saleje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai ir norintieji išotli, prašomi dalyvauti. Po susirinkimo bus rašės. Rėdė: Didgalviene, rašt.

Utenos Apskritis klubo po 3 mėnesių pertraukos susirinkimas bus spalio 16 d. antradienį, 7 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai prašomi atsiųskite. Po susirinkimo bus rašės. Klubo Valdyba

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENA DIENA BUTINI KRIKŠČIONIUI

Jis nuramdo audrą. Psalmė 107:29.

Šiandien žmonės yra užpykę, yra daug prieštaravimų, o mes apsakome jiems Dievo mokslą. Mūsų širdys daug kartu išsigastę, jei tikėjimo akimis nematytume Viešpatį su mumis laivelyje, jei nepažintume jo didelės galbės, kurioje jis kalbės ir žmones savo laiku ir savo būdu... Tačiau nenusi-gaskime, jei matome, kad priartina tamsi valanda, jei audra būtų taip smarki, kad daugelis nusigastų, imtų rėkauti ir drebėti iš baimės. Išmoki-me gerai šio gyvenimo patyrimų pamoką, taip, kad nepritrūktume tikėjimo, - kad tamstausioj valandoj galėtume giedoti ir džiaugtis jame, kuris mus mylėjo ir atpirko pats savo brangu krauju, ir giedoti Mozės ir Avinėlio giesmę.

Kristus pasakė, kad Jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kurl yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristaus bažnyčia. Į visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėleje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ja nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: F. Zavis, 3715 W. 66th St., Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS TĖVAS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOME 2533 W. 71st Street Tel.: GROvehill 6-2345-6 1410 So. 50th Ave., Cicero Tel.: TOWNhall 3-2108-9 TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAZEIKA & EVANS 6846 SO. WESTERN AVE TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS MAJORENS VESTA R.Epubl. 7-3606 R.Epubl. 7-3606

EUDEIKIS SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI: DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID 4605-07 So. HERMITAGE AVENUE Tel.: YArds 7-1741-1742 4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE Telefonas: LAfayette 3-0440 MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI: Chicago Lietuvių Laidotuvių Direktoriu Asociacijos ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401 BUTKUS - VASAITS 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003 PETRAS BIELIŪNAS 4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572 GEORGE F. RUDMINAS 3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

ANTANAS M. PHILLIPS 3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITS 1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS 4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS 3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ) 2424 WEST 69th STREET R.Epubl. 7-1213 2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672 11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS 3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

KVIEČIAME Į NAUJIENŲ BANKETĄ

SEKMADIENĮ Š. M. SPALIO 21 DIENĄ

V. F. W. SALĖJE, ESANČIOJE
7256 West 63rd Street

Programoje: vakarienė, meninė dalis ir šokiai.
Orkestrui vadovauja J. JONIKAS

Vietas prašome rezervuoti raštu
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
arba telefonu — HA 1-6100

Pradžią 5 val. po pietų Vakarienė — \$8.00 asmeniui

Visi lietuviai maloniai esate laukiami bankete

Vėžliai okeane neklysta

Pietų Atlanto vandenyne netoli ekvatoriaus yra Assencion sala. Nuo jos iki Pietų Amerikos kranto, Brazilijos, yra 1,400 mylių, o iki Afrikos — 1,000 mylių. Sala tuo minėtina, kad čia kasmet balandžio mėnesį susirenka daugybė vėžlių, kurie padeda kiaušinius ir dingsta. Po 2-3 mėnesių salą apleidžia maži vėžliukai.

Iš kur tie vėžliai atplaukia ir kur jie išplaukia? Kaip jie suranda kelią didžiuliam vandenyne?

Tiems klausimams išaiškinti, Amerikos mokslininkas Karr prie 200 vėžlių kojų prikabino metalinius ženklelius. Po 3 mėnesių 20 mylių nuo Brazilijos kranto buvo pagautas pirmasis

vėžlius su minėtu ženklu. Vėliau čia pagauta ir daugiau tokių vėžlių.

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Daley, Walker susitarė

Chicago miesto meras Daley ir Illinoiso gubernatorius Walker susitarė kompromisiniu būdu — panašoti už automobilių leidimus gaunamų pajamų dalį planuojamai RTA finansuoti.

RTA (Regional Transit Authority) turėtų perimti CTA pareigas ir apimti Chicago miesto ir šešis apskritys.

Jei Walkerio ir Daley sutartas planas nepraeitų per legis-

laturą, susitarta, kad Illinoiso valstija turėtų parūpinti lėšų palengvinti Chicago Transito Administracijai išbristi iš savo bėdų.

Policininkų teismo išlaidos — \$50,000.

Pilnai 42 dienas trukusi byla, kurioje 19 policininkų buvo apkaltinti kyšių ėmimu, vien tik federal. valdžiai kaštavo mažiausiai \$50,000. Bendros tos bylos išlaidos būsiandos kelis kartus didesnės, pareiškė federalinio teismo stebėtojas.

Planas negrams išskirstyti

Illinojus universiteto profesorius urbanologas Pierre de Vise pasiūlė savo išdirbtą planą negrams iš miesto geto išskirstyti baltųjų gyvenamose vietose visuose aštuoniuose apskrityuose, įeinančiuose į Metropolitinės Chicago sritį. Tuo būdu šimtai tūkstančių negrų galėtų gyventi arčiau darbuočių ir turėti savo vaikams geresnes mokyklas. Pailikti reikalą taip, kaip rekomenduoja sritinė Housing Coalition, esa traktų 250 metų, kol negrai būtų apgyvendinti baltųjų tarpe.

Prof. de Vise turi ir planus paruošęs kaip negrus išskirstyti tarp 76 Chicago bendruomenių ir tarp visų priemiesčių, užmieščių vietovių, kuriose yra 2,500 gventojų, Cook, Du Page, Kane, Lake, McHenry ir Will apskrityuose Illinoiso ir Lake bei Porter apskrityuose Indianoje.

Valdžios patarėjų komisijos patarimai mažinti bauses

Federal. valdžios specialie patarėjų komisija siūlo įvesti tvarką, kad nusikaltimai būtų baudžiami ne daugiau kaip iki 5 metų kalėjimo, išskiriant bauses už žmogžudystes.

Ilgas iki 25 metų kalėjimo bauses komisija pataria skirti tais atvejais, kada bus aišku, jog nusikaltėlis yra pavojingas, kad jis yra "nepataisomas" piktadaris arba profesionalas kriminalistas.

Komisija be to rekomenduoja uždrausti fizinį baudimą kalėjimuose, siūlo, kad kiekvienam kaliniui būtų atskira celė, kad kalinių civilinės teisės nebūtų pažeistos, kad kalėjimų sargams būtų panaikintos uniformos ir specialūs drabužiai kaliniams; kad būtų pakeltas atlyginimas kalėjimų sargams ir kaliniams už darbą ir — kur galima — kad sargai nenešiotų su savim ginklų.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

UNUSUALLY FINE OPPORTUNITY FOR KEY PUNCH OPERATOR

Desiring a full time permanent position. Will consider beginner with good skills. Exceptional company paid benefits include all insurance, profit sharing, cash bonus and tuition refund. Key punching with IBM 029-024 equipment both alpha & numeric.
8:30 to 5:00 — 5 day week.
642-400 —
Mrs. LEONARD
An equal opportunity employer

GENERAL OFFICE

North Atlantic Steamship Company desires hard worker for variety of duties including typing, filing, TWX and answering phones in pleasant loop office. Salary commensurate with ability. For interview call JOHN A. PLUMMER
Dart Container Line
208 South La Salle Street
368-9030

SECRETARY

Small congenial LaSalle St. law office. Good shorthand + typing required.
Will train.
ST 2-8278

FACTORY HELP — FEMALE

Double needle sewing machine operators.
Experience necessary.
RIDE MFG.
284-5918

SECRETARY

Immediate opening for individual with good typing and shorthand skills in progressive Skokie construction firm. Salary open.
Contact Mrs. LOGOTHETS
647-0700
An Equal Opportunity Employer

FOR MOTHERLESS HOME

HOUSEKEEPER - COOK
Live in own room, bath, T. V.
4 older children, salary open.
References. Skokie
674-8916

GENERAL OFFICE

Sharp girl needed for general office duties. Must like detail work and be good with figures. You will be working with delivery records and invoices. Training necessary. Many Company benefits including Blue Cross and Blue Shield.
Call for appointment
879-4100
THE ROSCOE CO.
4940 W. MADISON ST.
CHICAGO.

KEY PUNCH OPERATORS

Experienced.
Full or part time
2566 N. LINCOLN AVE.
218-5462

Reikia geležiniu nervu tokias žinias skaityti

Policija suėmė du Chicago pietinės dalies berniokus — 14 ir 11 metų, kaltinamus nukan-kinus ir nužudžius pasirobę 5 metų mergaitę Sheila Pettis, gvv. 540 W. 117 Street.
Berniokai atėję į policiją pasisakė "radę" prie namo 11616 S. Parnell Ave. pagrėbtais apkrauta mergaitės kambarį ir netrukus vienuolikametis papsakėjo visą teisybę.

Jiedu tą mergytę nusivedę į vienuolikmetės gyvenamąjį namą, esantį ketelį namų atstumu Sheitos tėvų namo. Nusivedę į namą aukšte esantį kambarį, kur ją išaukė per 2 valandas, ką jie per tą laiką darė, policija atsisakė reportieriams sakyti. Po to keturi-

Vejo malūnas Panevžio apylinkėse, kur dabar malami iš Amerikos atvežti kviečiai.

HELP WANTED — MALE Darbininkų Reikia

METAL WORKERS

for fabrication - assembly of conveyor equipment. Should have related experience with sheet and structural steel fabrication from blue prints. Excellent salary & benefits.

CONVEYOR SYSTEMS, INC.

6451 MAIN STREET
MORTON GROVE
(1 block south of Milwaukee R. R. — 1 block west of Lehigh Ave.)
See or call
BOB CREWS
588-0200
An equal opportunity employer

WELDER—HELLARC WELDER—

Must be experienced.
Full time job
SEAMLINE WELDING CO.
2647 N. Clybourn St.
935-2275

MECHANICALLY INCLINED INDIVIDUAL

Opening for permanent, full time multilith operator-mail clerk. Experience is not necessary — if you are alert and mechanically inclined. We will train you the job so you can "EARN WHILE YOU LEARN".
37½ hr. work wk. Excellent benefits.
Call Mrs. WEISS
346-4400, Ext. 255
LIBERTY MUTUAL INS. CO.
230 W. MONROE ST.
An Equal Opportunity Employer

POWER BRAKE OPERATORS

Experienced in setup and operation. Must be capable of working from company's blue prints, performing sheet metal layout and operating power shear and power brake.

CONVEYOR SYSTEMS, INC.

6451 MAIN STREET
MORTON GROVE
(1 block south of Milwaukee R. R., 1 block west of Lehigh Ave.)
See or Call
BOB CREWS,
588-0200
An equal opportunity employer

AUTO BODY MEN PAINTERS POLISHERS

CLEAN UP MEN
Experienced only
7810 W. ADDISON ST.
625-0910

WOODWORKER

SOME EXPERIENCE WITH POWER DRILLS, SCREWDRIVERS ETC.
To be trained for supervisor. Steady job with overtime bonus and profit sharing.
826-3200

TRUMPAI

— Daiva M. Petersonaitė, Nora L. Spurgytė ir David G. Kilinskas, Illinoiso universiteto Circle campus studentai iš Brighton Parko apylinkės, priimti į Edmund J. James Scholars korporaciją.
— Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus, 4012 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, išleido meniška sagute su tautinėmis spalvomis ir įrašo — Help Lithuania Be Free. Sagė kainuoja 1 dol. Pelnas skiriamas Lietuvos laisvės kovų archyviui.
— Chicago Lietuvos remia Naujienas. Pratesiant prenumeratą po 3 dol. aukojo: V. Vilka-vickas iš Marquette Parko, Julija Kleiva iš Brighton Parko ir Charles Tolys iš Cicero. Juozas Bulika, lankydamsis Naujienose, taip pat įteikė auką.
— Ermanas Simaitis iš Marquette Parko apylinkės, pratesdamas prenumeratą, atsiuntė vėjui 8 dol. auką.
— Liūdas Stašaitis, Statybos ir remontų kontraktorius iš Gage Parko apylinkės, kiekvienais metais paremia Naujienas.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISMOKĖJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ? SUSISIEKITE SU CONNIE DAGYS FIRESIDE REALTY — Tel. 585-2064

Čia būsite užtikrintai sąžiningai aptarnauti.

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ DRAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

KUR NAMUS PIRKTI

MŪRAS VIENO BUTO. Vienas blokas nuo parko. Gazu šildymas. — \$29,000.

2 AUKŠTU. 2 BUTŲ, medinis apkalta. Centralinis alva šildymas. Garažas. Platus lotas. — \$300 pajamų mėn. Prie mėsų ofiso. \$22,900.

TAVERNA IR TURTAS. Mūro namas. Marquette Parke. — \$35,000.

2 BUTŲ LIUKSŲ MŪRAS — 2 po 5. Naujas gazu šildymas. Baras, virtuvė ir vonia bešmante. Karpėtal. Garažas. Blokas nuo parko. \$41,500.

TVIRTAS APARTAMENTINIS MŪRAS. Arti Kedzie — netgi moku nuo parko. Naujas gazu šildymas. Svariai nudažytas. \$16,700 pajamų. Kaina \$89,000.

6 KAMBARIŲ MŪRAS prie nat. Mar-quette Parko. Naujas gazu šildymas. Karpėtal. vir. Garažas. \$29,900.

3 ARTI VILKONAMŲ. Naujas gazu šildymas. Ailim. langai. Karpėtal. 13 autų mūro garažas. \$42,000.

PALIKIMO MŪRAS. \$24,000 nuomos. Naujas gazu šildymas. Mūro garažas. Kaina \$18,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS. Marquette Parke. Kaina \$9,900.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 6 MŪRIS. Atskiri šildymai kiekvienam butui. 30' sklypas. Gerai tvirta Brieton Parke.

2 PO 4 MŪRIS. Šilumos ir nardavė. Atskiri šildymai. Brighton Parke.

MŪRIS 5 mieg., platus sklypas, modernūs įrenginiai, arti mokyklų. Marquette Parke.

MŪRIS — 2 po 6 arti mokyklų ir Marquette Parke.

MŪRIS. dideli kambariai, namas kaip mielis. 50th ir California.

ŠIMAITIS REALTY

2951 W. 63rd ST. (Prie Sacramento)
Tel. 436-7878

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšiū namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 SO. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-2447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGYBĖS
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS